

Promemoria

Datum: 2016-04-21

Diariernr: SSM2016-2044

Dokumentnr: SSM2016-2044-2

Handläggare: Marie Blomé

Fastställd: Skriv här.

Genomförande av Agenda 2030

Regeringen har uppdragit åt Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) att bidra med underlag för Sveriges genomförande av FN:s Agenda 2030.

SSM lämnar i denna promemoria myndighetens bedömning av vilka mål och delmål i agendan där SSM:s verksamhet kan ha en inverkan på nationell och internationell nivå. Vidare görs en bedömning av hur mål och delmål i agendan förhåller sig till miljö-kvalitetsmålet Säker strålmiljö.

Mål som är relevanta ur ett internationellt perspektiv utifrån SSM:s ansvarsområde

SSM har enligt 13 a § förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten i uppdrag att

1. bedriva utvecklings- och grannlandssamarbete med samhällsfunktioner och organisationer i de länder som regeringen beslutar om, och
2. bedriva annat internationellt samarbete än det som avses i 1 med motsvarande samhällsfunktioner i andra länder och med multinationella organisationer.

I regleringsbrev avseende Strålsäkerhetsmyndigheten för 2016 anger regeringen att SSM ska bedriva grannlandssamarbete med Ryssland och utvecklingssamarbete med Ukraina, Georgien, Moldavien och Vitryssland.

Det är utifrån den organisation och förmåga som har byggts upp vid SSM som myndigheten värderat hur SSM bidrar till agendans mål och delmål ur ett internationellt perspektiv.

Mål och delmål	Inverkan inter-nationellt	Kommentarer
Mål 9. Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.		
9.a Främja utbyggnad av hållbar och motståndskraftig infrastruktur i utvecklingsländerna genom ökat finansiellt, teknologiskt och tekniskt stöd till afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling.	(Nej)	SSM har vid ett flertal tillfällen upp-vaktats av utvecklingsländer som vill ha stöd från SSM gällande etablering av nationella myndigheter inom strålsäkerhetsområdet, samt råd och stöd avseende utveckling och användning av olika strålnings- och kärnteknikområden. Genom SSM:s kompetens och erfarenhet skulle myndigheten kunna bidra; inte minst beroende på att Sveriges tradition och erfarenhet inom området har ett gott rykte. Genom bidraget skulle förutsätt-ningarna kunna stärkas för att dessa an-läggningar och myndigheter byggs och drivs på ett robust och ansvarsfullt sätt.
Mål 16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.		
16.4 Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjlig-heterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.	(Ja)	SSM:s arbete med att motverka olovlig handel med strålkällor och fissilt material, i de av regeringen utpekade länderna, bi-drar till att nå detta delmål. Myndigheten skulle kunna använda samma arbetssätt i andra länder. En grund för ett sådant ut-ökat mandat finns även i FN:s säkerhets-rådsresolution 1540 och EU:s strategi mot spridning av massförstörelsesvapen.
16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.	(Ja)	I arbetet med att förhindra/försvåra handel med strålkällor och fissilt material ingår att bygga upp och förstärka förmågan hos de ansvariga institutionerna i de berörda länderna.

Mål som är relevanta främst ur ett nationellt perspektiv utifrån SSM:s ansvarsområde

Mål och delmål	Stor inverkan nationellt (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms vara tillräcklig (ja/nej)
3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar		
3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.	(Ja)	Hudcancerprevention genom förebyggande arbete inom UV-exponering. (Nej) Tillsynsvägledning gällande radon i inomhusluften. (Nej)
6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.		
6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.	(Nej)	Tillstånd/villkor gällande utsläpp av radioaktiva ämnen från tillståndspliktiga verksamheter som sjukvård och kärnteknisk verksamhet. (Ja)
8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.		
8.8 Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.	(Nej)	Tillstånd/tillsyn och föreskriftsarbete inom forskning, sjukvård och industri där personal riskerar att utsättas för joniserande strålning. (Ja)
9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.		
9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin	(Nej)	Tillstånd/tillsyn av industri samt teknikutveckling inom områden som

Mål och delmål	Stor inverkan nationellt (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms vara tillräcklig (ja/nej)
för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.		genererar joniserande strålning eller elektromagnetiska fält (Ja)
11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.		
11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.	(Nej)	Arbete med föreskriftsarbete gällande radonfrågor. Tillstånd/tillsyn över konsumentprodukter med radioaktivt innehåll och NORM-avfall. Arbete med tillsyn gällande exponering för elektromagnetiska fält. (Ja)
12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.		
12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.	(Nej)	Tillstånd/tillsyn och föreskriftsarbete gällande all slags radioaktivt avfall från industriella processer, såväl tillståndspliktiga som icke tillståndspliktiga, samt verksamheter som genererar NORM-avfall. Tillsyn och föreskriftsarbete gällande gammastrålning från byggnadsmaterial. (Ja; Nej, avseende NORM-avfall)
12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.	(Nej)	Tillstånd/tillsyn och föreskriftsarbete gällande radioaktivt avfall från industriella processer inklusive kärnteknisk verksamhet. (Ja)
14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.		
14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.	(Nej)	Tillstånd/villkor/tillsyn över tillståndspliktiga verksamheter så som sjukhus och kärntekniska anläggningar. (Ja)

Kartläggning av hur mål och delmål i Agenda 2030 förhåller sig till miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö och till generationsmålet

Sammanfattning

Miljömålsarbetet inom Säker strålmiljö bedöms ha störst påverkan på Mål 3, Agenda 2030. Kopplingar kan även göras till målen 6; 8; 9; 11; 12 och 14.

Bedömning av förhållanden mellan generationsmålet och Agenda 2030 har gjorts inom ansvarsområdet för miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö. Tydligaste kopplingen ses till målen 3, 6, 12 och 14 i Agenda 2030.

Preciseringar och generationsmål

Regeringen har fastställt fyra preciseringar av miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö:

- 1. Strålskyddsprinciper**
Individens exponering för skadlig strålning i arbetslivet och i övriga miljön begränsas så långt det är möjligt och rimligt.
- 2. Radioaktiva ämnen**
Utsläppen av radioaktiva ämnen i miljön begränsas så att människors hälsa och den biologiska mångfalden skyddas.
- 3. Ultraviolet strålning**
Antalet årliga fall av hudcancer orsakade av ultraviolet strålning är lägre än det var 2000.
- 4. Elektromagnetiska fält**
Exponeringen för elektromagnetiska fält i arbetslivet och i övriga miljön är så låg att människors hälsa och den biologiska mångfalden inte påverkas negativt.

I regeringens proposition 2000/01:130 "Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier" preciserades att generationsmålet skulle vara uppfyllt 2020. Generationsmålet innebär att miljöpolitiken ska fokusera på att:

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och att energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälso-problem som möjligt.

SSM:s bedömning av kopplingar till miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö och till generationsmålet

Mål 3. Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.

3.4. Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

- Alla fyra preciseringarna av Säker strålmiljö kan kopplas till delmål 3.4. Drivkrafter i samhället: solexponering, radon i inomhusluften, joniserande strålning inom sjukvården, elektromagnetiska fält från elektronik, eldistribution och trådlös kommunikation.

Generationsmålet innebär bland annat att miljöpolitiken ska fokusera på att *Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas*, vilket överensstämmer med ambitionen i agendans mål nummer 3.

Mål 6. Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.

6.3. Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

- Preciseringen om radioaktiva ämnen, kan kopplas till delmål 6.3. Drivkrafter i samhället: utsläpp av radioaktiva ämnen från icke tillståndspliktiga verksamheter såväl som tillståndspliktiga verksamheter, som sjukhus och kärnteknisk verksamhet.

Generationsmålet innebär bland annat att miljöpolitiken ska fokusera på att *Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas*. Ambitionen i agendans mål nummer 6 kan kopplas till generationsmålet.

Mål 8. Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

8.8. Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

- Preciseringarna om strålskyddsprinciper samt elektromagnetiska fält kan kopplas till delmål 8.8. Drivkrafter i samhället: Arbete inom forskning, sjukvård och industri där personal riskerar att utsättas för starka elektromagnetiska fält eller för joniserande strålning

Mål 9. Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.

9.4. Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.

- Preciseringarna om strålskyddsprinciper, radioaktiva ämnen samt elektromagnetiska fält, kan kopplas till delmål 9.4.
- Drivkrafter i samhället: Kärnteknisk verksamhet, elektromagnetiska fält från elektronik, eldistribution och trådlös kommunikation.

Mål 11. Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

11.6. Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

- Preciseringsarna om radioaktiva ämnen samt elektromagnetiska fält, kan kopplas till delmål 11.6.
Drivkrafter i samhället: Radon i inomhusluften, konsumentprodukter med radioaktivt innehåll, elektromagnetiska fält från elektronik, eldistribution och trådlös kommunikation.

Mål 12. Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster

12.4. Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

- Preciseringsarna om radioaktiva ämnen, kan kopplas till delmål 12.4.
Drivkrafter i samhället: Gammastrålning från byggnadsmaterial, konsumentprodukter med radioaktivt innehåll, radioaktivt avfall från industriella processer inklusive kärntekniska verksamheter.

12.5. Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

- Preciseringsarna om radioaktiva ämnen, kan kopplas till delmål 12.5.
Drivkrafter i samhället: Radioaktivt avfall från tillståndspliktiga verksamheter som sjukhus, industrier och kärntekniska verksamheter, samt NORM-avfall.
Konsumentprodukter med radioaktiva komponenter.

Generationsmålet innebär bland annat att miljöpolitiken ska fokusera på att *Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen*, och *En god hushållning sker med naturresurserna*, vilket kan kopplas till ambitionen i agendans mål nummer 12.

Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

- Preciseringsarna om radioaktiva ämnen, kan kopplas till delmål 14.1.
Drivkrafter i samhället: Utsläpp av radioaktiva ämnen från främst tillståndspliktiga verksamheter, till exempel sjukhus och kärntekniska verksamheter.

Generationsmålet innebär bland annat att miljöpolitiken ska fokusera på att *Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad*, samt att *Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart*. Ambitionen i agendans mål nummer 14 kan kopplas till generationsmålet.